

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ &
ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
Τμήμα Βιολογικών Προϊόντων Ζωικής Προέλευσης
& Υδατοκαλλιεργειών

Αθήνα, 27/06/2019
Αρ.Πρωτ.: 1970/156310

Ταχ. Δ/ση: Λεωφ. Αθηνών 58
Ταχ. Κώδικας: 10441
Πληροφ.: Κοροβέσης Α.
Περδικάρης Α.
Τηλ.: 210 5275283
210 5275277
Φαξ.: 210 5275273
E-mail: akorovesis@minagric.gr
aperdikaris@minagric.gr

ΠΡΟΣ: 1. Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης ΥπαΑΤ
- Τμήμα εκτέλεσης προϋπολογισμού
2. Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.
- Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης και Αλιείας
- Δ/ση Πληρωμών Αγροτικών Ενισχύσεων
ΚΟΙΝ.: Ως προς ΠΔ

ΘΕΜΑ: «Απόφαση Ένταξης Πράξεων στο Μέτρο 11 “Βιολογικές καλλιέργειες” του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020»

**ΑΠΟΦΑΣΗ
Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

- α) Την με αριθ. πρωτ. 2848/145689/28.12.2016 (ΦΕΚ Β'4310/2016) Κοινή Υπουργική Απόφαση του Υπουργού και Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Καθορισμός πλαισίου εφαρμογής του Μέτρου 11 «Βιολογικές καλλιέργειες» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
- β) Της παρ. 2 του άρθρου 69 του ν. 4314/2014 «Α) Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του ν. 3419/2005 (Α 297) και άλλες διατάξεις.» (Α' 265), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

γ) Της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 62 του ν. 4235/2014 «Διοικητικά μέτρα, διαδικασίες και κυρώσεις στην εφαρμογή της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας στους τομείς των τροφίμων, των ζωοτροφών και της υγείας και προστασίας των ζώων και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Α' 32), όπως η παρ. 2 τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 46 του ν. 4384/2016 «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, μορφές συλλογικής οργάνωσης του αγροτικού χώρου και άλλες διατάξεις» (Α' 78).

δ) Του άρθρου 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά Όργανα, όπως κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα» (Α' 98).

2. Τους Κανονισμούς, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν:

α) (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347/20.12.2013, σ. 487).

β) (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 352/78, (ΕΚ) αριθ. 165/94, (ΕΚ) αριθ. 2799/98, (ΕΚ) αριθ. 814/2000, (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 και (ΕΚ) αριθ. 485/2008 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347/20.12.2013, σ. 549).

γ) (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί θεσπίσεως κανόνων για άμεσες ενισχύσεις στους γεωργούς βάσει καθεστώτων στήριξης στο πλαίσιο της Κοινής γεωργικής πολιτικής και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 637/2008 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347/20.12.2013, σ. 608).

δ) (ΕΕ) αριθ. 1310/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση ορισμένων μεταβατικών διατάξεων για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τους πόρους και την

κατανομή τους για το έτος 2014 και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 του Συμβουλίου και των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1307/2013, (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά την εφαρμογή τους κατά το έτος 2014 (ΕΕ L 347/20.12.2013, σ. 865).

- ε) Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 807/2014 της Επιτροπής, της 11ης Μαρτίου 2014, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και για τη θέσπιση μεταβατικών διατάξεων (ΕΕ L 227/31.07.2014, σ. 1).
- στ) Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 808/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουλίου 2014, σχετικά με τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) (ΕΕ L 227/31.07.2014, σ. 18).
- ζ) Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 809/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουλίου 2014, για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου, τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης και την πολλαπλή συμμόρφωση (ΕΕ L 227/31.07.2014, σ. 69).
- η) Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 640/2014 της Επιτροπής, της 11ης Μαρτίου 2014, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου και τους όρους απόρριψης και ανάκτησης πληρωμών καθώς και τις διοικητικές κυρώσεις που εφαρμόζονται στις άμεσες ενισχύσεις, τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης και την πολλαπλή συμμόρφωση (ΕΕ L 181/20.06.2014, σ. 48).
- θ) (ΕΚ) αριθ. 834/2007 του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2007, για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91 (ΕΕ L 189/20.07.2007, σ.1).
- ι) (ΕΚ) αριθ. 889/2008 της Επιτροπής, της 5ης Σεπτεμβρίου 2008, σχετικά με τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 834/2007 του Συμβουλίου για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων όσον αφορά

τον βιολογικό τρόπο παραγωγής, την επισήμανση και τον έλεγχο των προϊόντων, (ΕΕ L 250/18.09.2008, σ.1).

3. Την αριθ. C(2015) 9170 final/11.12.2015 εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής, για την έγκριση του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης της Ελλάδας για στήριξη από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
4. Τα άρθρα 13 έως 29 του ν. 2637/1998 «Σύσταση Οργανισμού Πιστοποίησης Λογαριασμών, Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, Οργανισμού Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων, Γενικών Διευθύνσεων και θέσεων προσωπικού στο Υπουργείο Γεωργίας και "Εταιρείας Αξιοποίησης Αγροτικής Γης" Α.Ε. και άλλες διατάξεις» (Α' 200), όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.
5. Την αριθ. 1065/19.4.2016 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Θέσπιση Διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014- 2020» (Β' 1273/4.5.2016).
6. Την με αριθμ. 1102/72525/08-042019 Πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων στήριξης για συμμετοχή στο Μέτρο 11 «Βιολογικές Καλλιέργειες» του προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
7. Τις αιτήσεις στήριξης, όπως αυτές υποβλήθηκαν από τους δυνητικούς δικαιούχους στο κατάλληλο Πληροφοριακό Σύστημα, σύμφωνα με το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου.
8. Τα αποτελέσματα των διοικητικών ελέγχων επί των αιτήσεων στήριξης, όπως αυτά παρουσιάζονται στους πίνακες παραδεκτών και μη παραδεκτών αιτήσεων στήριξης.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Την ένταξη:

στη δράση 11.2.2 «Ενισχύσεις για τη διατήρηση σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην κτηνοτροφία», υπομέτρο 11.2 «Ενισχύσεις για τη διατήρηση σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους» του Μέτρου 11 «Βιολογικές καλλιέργειες» του ΠΑΑ 2014 – 2020, των παραδεκτών αιτήσεων στήριξης, συνολικής Δημόσιας Δαπάνης (Εθνική + Κοινοτική συμμετοχή) δέκα πέντε εκατομμύρια δέκα έξι χιλιάδες διακόσια εβδομήντα ευρώ (15.016.270,00€), όπως αναφέρονται στο επισυναπτόμενο αρχείο.

Αναλυτικά η κατανομή του ποσού ανά Περιφέρεια σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΔΡΑΣΗ 11.2.2
Δυτική Ελλάδα	8.568.731,00 €
Θεσσαλία	6.447.539,00 €
ΣΥΝΟΛΟ	15.016.270,00 €

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Ο συνολικός Π/Υ των πράξεων που προτείνεται για εγγραφή στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και πιο συγκεκριμένα στη ΣΑ 082/1 ανέρχεται σε δέκα πέντε εκατομμύρια δέκα έξι χιλιάδες διακόσια εβδομήντα ευρώ (15.016.270,00€).

ΕΝΑΡΞΗ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Οι υποχρεώσεις και δεσμεύσεις των δικαιούχων εκκινούν από την ημερομηνία λήξης της υποβολής των αιτήσεων στήριξης (18/05/2019) στο πλαίσιο της με αριθ. 1102/72525/08-042019 Πρόσκλησης και η διάρκεια των δεσμεύσεων ορίζεται για συνεχές χρονικό διάστημα πέντε ετών.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ – ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

α) Οι δικαιούχοι οφείλουν να τηρούν, κατ' έτος και καθ' όλη τη διάρκεια των δεσμεύσεών τους, τη γραμμή βάσης της δράσης, όπως αυτή ορίζεται στο Παράρτημα ΙΙ της με αριθ. πρωτ. 2848/145689/28.12.2016 (ΦΕΚ Β' 4310/2016) Κοινής Υπουργικής Απόφασης του Υπουργού και Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Καθορισμός πλαισίου εφαρμογής του Μέτρου 11 «Βιολογικές καλλιέργειες» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

β) Οι δεσμεύσεις για τους δικαιούχους εκκινούν από την ημερομηνία λήξης της υποβολής των αιτήσεων στήριξης (18/05/2019).

γ) Ειδικότερα, στην περίπτωση έκδοσης της Απόφασης Ένταξης Πράξεων του υπομέτρου 11.2 σε χρόνο κατά τον οποίο δεν έχουν λήξει οι συμβατικές υποχρεώσεις των δικαιούχων των με αριθ. 74/4119/13-01-2012 και 800/19605/17-02-2012 Προσκήσεων του Μέτρου 214 του ΠΑΑ 2007-2013, για τα ενταγμένα στη δράση 1.2 «Βιολογική κτηνοτροφία» βοσκότοπους ή εκτροφές, οι δεσμεύσεις των δικαιούχων αυτών, σε περίπτωση ένταξής τους στο πλαίσιο των δράσεων του υπομέτρου 11.2, εκκινούν από την επομένη της λήξης της σύμβασης στο πλαίσιο των δράσεων 1.2 του Μέτρου 214 του ΠΑΑ 2007-2013, αντίστοιχα.

δ) Οι δικαιούχοι οφείλουν, κατ' έτος, να καλύπτονται από νόμιμη σύμβαση με σύμβουλο, ο οποίος υπάγεται στον κλάδο ΠΕ Γεωπόνων ή ΤΕ Τεχνολόγων Γεωπονίας. Η εν λόγω σύμβαση, θα πρέπει να συναφθεί και κατατεθεί στις αρμόδιες περιφερειακές υπηρεσίες του ΟΠΕΚΕΠΕ μέσω του ΠΣ εντός τριών (3) μηνών από την απόφαση Ένταξης κάθε δικαιούχου, συνοδευόμενη από την Έναρξη Επιτηδεύματος / Εργασιών του συμβούλου. Κάθε σύμβαση πρέπει να έχει ελάχιστη διάρκεια ενός έτους. Πριν την παρέλευση του έτους, και για κάθε επόμενο έτος, ο δικαιούχος υποχρεούται να ενημερώνει, μέσω του ΠΣ, την αρμόδια περιφερειακή υπηρεσία του ΟΠΕΚΕΠΕ για κάθε αλλαγή, καταγγελία, ανανέωση κλπ, που αφορά στη σύμβαση με το σύμβουλο. Ο σύμβουλος υποχρεούται να ενημερώνει το δικαιούχο σε ότι αφορά στην ορθή εφαρμογή των απαιτήσεων του Μέτρου καθώς και της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας για τη βιολογική παραγωγή. Επιπλέον, οφείλει να συμβουλεύει το δικαιούχο για τις βέλτιστες πρακτικές, καθώς και για τα οφέλη της βιολογικής παραγωγής. Επιπρόσθετα, υποχρεούται να ενημερώνει την αρμόδια περιφερειακή υπηρεσία του ΟΠΕΚΕΠΕ, για τυχόν μη τήρηση των υποχρεώσεων ή μονομερούς διακοπής της σύμβασης από πλευράς δικαιούχου. Η δέσμευση αυτή, δεν ισχύει όταν ο δικαιούχος υπάγεται ο ίδιος στον κλάδο ΠΕ Γεωπόνων ή ΤΕ Τεχνολόγων Γεωπονίας. Στην περίπτωση αυτή, υποχρεούται να καταθέσει επικυρωμένο αντίγραφο του πτυχίου του στις αρμόδιες περιφερειακές υπηρεσίες του ΟΠΕΚΕΠΕ μέσω του ΠΣ εντός τριών (3) μηνών από την απόφαση ένταξής του.

Όταν μεταβιβάζεται μια εκμετάλλευση ή τμήμα αυτής κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους εφαρμογής, την υποχρέωση αυτή έχει ο αποδέκτης και η προθεσμία των τριών (3) μηνών αρχίζει από την ημερομηνία της ηλεκτρονικής οριστικοποίησης της μεταβίβασης.

ε) Οι δικαιούχοι δεσμεύονται:

1. Να διατηρούν σταθερό το μέγεθος της έκτασης των βοσκοτόπων και το είδος των ζώων με τα οποία εντάχθηκαν στο μέτρο, πλην των περιπτώσεων ανωτέρας βίας – εξαιρετικών περιστάσεων.
2. Στην περίπτωση των βοσκοτόπων, τμήματα αυτών δύνανται να ανανεώνονται με τμήματα άλλων βοσκοτόπων.
3. Να τηρούν τις απαιτήσεις της βιολογικής γεωργίας, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) αριθ. 834/2007 του Συμβουλίου, τον Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008 της Επιτροπής, και τις εθνικές διατάξεις που εκδίδονται για την εκτέλεση εφαρμογής αυτών, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, με την προϋπόθεση της τήρησης της λοιπής εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας για τις αντίστοιχες συμβατικές καλλιέργειες, εκτροφές και τα προϊόντα τους, καθ' όλη τη διάρκεια της δέσμευσης.
4. Να υποβάλλουν κατ' έτος αίτηση πληρωμής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη παράγραφο 7 της παρούσας.

5. Να υποβάλλουν ηλεκτρονικά κατ' έτος μέσω του ΠΣ, τα παραστατικά συμμόρφωσης των ειδικών διατάξεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη παράγραφο 7 της παρούσας, εντός χρονικού διαστήματος που θα ορίζεται με σχετική εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ.
 6. Να δέχονται και να διευκολύνουν όλους τους προβλεπόμενους ελέγχους από τα αρμόδια εθνικά και ενωσιακά ελεγκτικά όργανα.
 7. Να τηρούν υποχρεωτικά φάκελο δικαιούχου, όπως ορίζεται στο σημείο 21 του άρθρου 4 της με αριθ. πρωτ. 2848/145689/28.12.2016 (ΦΕΚ Β' 4310/2016) Κοινής Υπουργικής Απόφασης του Υπουργού και Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Καθορισμός πλαισίου εφαρμογής του Μέτρου 11 «Βιολογικές καλλιέργειες» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει ο οποίος θα πρέπει να είναι διαθέσιμος στις ελεγκτικές αρχές σε κάθε σχετικό αίτημα.
 8. Ο φάκελος δικαιούχου περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα εξής:
 - i. Υπογεγραμμένη αίτηση στήριξη, όπως υποβλήθηκε οριστικά στο ΠΣ.
 - ii. Απόφαση Ένταξης Πράξεων στην οποία να συμπεριλαμβάνεται ο δικαιούχος και τυχόν τροποποιήσεις αυτής.
 - iii. Σύμβαση με Οργανισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης Βιολογικών Προϊόντων (ΟΕ&Π).
 - iv. Αντίγραφα των ετήσιων αιτήσεων πληρωμής.
 - v. Άδεια κτηνοτροφικής εγκατάστασης ή προέγκριση αυτής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 του ν. 4424/2016 (ΦΕΚ Α' 183).
 - vi. Μητρώο κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης.
 - vii. Μητρώο Φαρμακευτικής Αγωγής.
 - viii. Μητρώο Εισροών και Εκροών.
 - ix. Ημερολόγιο εργασιών (ΜΕΕ-ΗΕ), το οποίο περιλαμβάνει ημερολόγιο εργασιών και νόμιμα παραστατικά αγοράς (κυρίως για σπόρους, λιπάσματα, ζωοτροφές) και πώλησης προϊόντων, και στις περιπτώσεις που ο γεωργός χρησιμοποιεί κοπριά και εφόσον δεν υπάρχει δυνατότητα έκδοσης τιμολογίων, υπεύθυνη δήλωση στην οποία αναγράφονται η ακριβής ποσότητα κοπριάς και η προέλευση αυτής.
 - x. Τυχόν άλλα παραστατικά που αφορούν στο Μέτρο (π.χ. εδαφολογικές αναλύσεις, σύμβαση με σύμβουλο κ.α.).
- Ο φάκελος δικαιούχου φυλάσσεται για τρία (3) επιπλέον έτη μετά την ολοκλήρωση των δεσμεύσεων.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

A. Αίτηση πληρωμής

Για τη λήψη της κατ' έτος ενίσχυσης του Μέτρου, οι δικαιούχοι υποβάλλουν ΕΑΕ μέχρι την 15^η Μαΐου κάθε έτους εφαρμογής, ή όπως προβλέπεται σε σχετική εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ, η οποία αποτελεί και αίτηση πληρωμής στο πλαίσιο δράσης του Μέτρου 11.

Η ΕΑΕ υποβάλλεται από τον ίδιο τον δικαιούχο ή από εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπό του:

- α) είτε απευθείας στον ΟΠΕΚΕΠΕ, μέσω κατάλληλου πληροφοριακού συστήματος,
- β) είτε μέσω ενός πιστοποιημένου φορέα υποδοχής αίτησης.

Οι αιτήσεις πληρωμής μεταφέρονται στο ΟΠΣΑΑ, με κατάλληλη υπηρεσία διαδικτύου που παρέχεται από το τελευταίο.

B. Παραστατικά συμμόρφωσης ειδικών διατάξεων – καταχώρηση ευρημάτων των ΟΕ&Π

Με σχετική εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ, ορίζεται για κάθε έτος εφαρμογής το χρονικό διάστημα ηλεκτρονικής υποβολής στο ΠΣ των παραστατικών συμμόρφωσης των ειδικών διατάξεων, καθώς και το χρονικό διάστημα εντός του οποίου, οι ΟΕ&Π μπορούν να καταχωρίσουν τα ευρήματά τους ως προς τη συμμόρφωση των δικαιούχων σύμφωνα με την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία για τη βιολογική παραγωγή.

Γ. Διόρθωση προφανών σφαλμάτων στις αιτήσεις πληρωμής

Οι δικαιούχοι διατηρούν το δικαίωμα να διορθώνουν ή να τροποποιούν προφανή σφάλματα που περιέχονται στις αιτήσεις πληρωμής ή/και στα συνοδευτικά δικαιολογητικά, οποιαδήποτε στιγμή μετά την υποβολή τους, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Καν.(ΕΕ) 809/2014.

1. Για το σκοπό αυτό, υποβάλλουν τροποποιημένη αίτηση πληρωμής, ενδεχομένως μαζί με τα προς διόρθωση δικαιολογητικά, προς τον ΟΠΕΚΕΠΕ μέσω του ΠΣ, περιγράφοντας το προφανές σφάλμα και ζητώντας τη διόρθωση ή προσαρμογή της αίτησης πληρωμής ή/και των συνυποβαλλόμενων δικαιολογητικών.
2. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ, κατόπιν εξέτασης του αιτήματος του δικαιούχου, ή εάν διαπιστώσει προφανή σφάλματα κατά την εξέταση της αίτησης πληρωμής, αξιολογεί συνολικά τη συγκεκριμένη περίπτωση με σκοπό την αναγνώριση των προφανών σφαλμάτων και με την προϋπόθεση ότι ο αιτών ενήργησε «καλή τη πίστει».

3. Εφόσον ο ΟΠΕΚΕΠΕ αναγνωρίσει προφανή σφάλματα, ενεργεί ως ακολούθως:

α) Εφόσον ο διοικητικός έλεγχος πληρωμής έχει ολοκληρωθεί, αλλά η αίτηση που περιέχει προφανή σφάλματα δεν έχει περιληφθεί σε παρτίδα πληρωμής, τότε τροποποιείται η εν λόγω αίτηση πληρωμής.

β) Αν ο διοικητικός έλεγχος έχει ολοκληρωθεί και η αίτηση πληρωμής που περιέχει τα προφανή σφάλματα, έχει περιληφθεί σε παρτίδα πληρωμής αλλά δεν έχει καταβληθεί η αναλογούσα ενίσχυση, τότε τροποποιείται η εν λόγω αίτηση πληρωμής, αφού αυτή εξαιρεθεί από την παρτίδα με ευθύνη του ΟΠΕΚΕΠΕ.

γ) Αν έχει καταβληθεί η αναλογούσα ενίσχυση στο δικαιούχο και με την εν λόγω διόρθωση προκαλείται καταβολή επιπλέον ενίσχυσης, τότε αυτή καταβάλλεται.

δ) Αν έχει καταβληθεί η αναλογούσα ενίσχυση στο δικαιούχο και προκαλείται υποχρέωση επιστροφής μέρους ή του συνόλου της ενίσχυσης, ο δικαιούχος ενημερώνεται και ακολουθείται η διαδικασία ανάκτησης.

Εφόσον προκαλείται υποχρέωση επιστροφής μέρους ή του συνόλου της ενίσχυσης από το δικαιούχο, ο ΟΠΕΚΕΠΕ εγγράφει την υποχρέωση στο Βιβλίο Οφειλετών και ακολουθείται η διαδικασία ανάκτησης.

Δ. Ανάκληση αιτήσεων πληρωμής

Οι δικαιούχοι έχουν δικαίωμα να ανακαλέσουν την αίτηση πληρωμής που έχουν υποβάλει ή μέρος αυτής, εγγράφως οποιαδήποτε στιγμή, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Καν.(ΕΕ) 809/2014.

Ο ΟΠΕΚΕΠΕ εξετάζει το αίτημα και ενεργεί με την ακόλουθη σειρά:

1. Εφόσον έχει καταβληθεί η αναλογούσα ενίσχυση, ενημερώνεται ο δικαιούχος και ακολουθείται η διαδικασία ανάκτησης.
2. Εφόσον δεν έχει καταβληθεί η αναλογούσα ενίσχυση στο δικαιούχο, καταχωρίζει στο ΠΣ το παραδεκτό της ανάκλησης και ενημερώνει εγγράφως τον δικαιούχο.

Αίτηση ανάκλησης από το δικαιούχο δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή στις περιπτώσεις που έχει ενημερωθεί για τη διενέργεια ελέγχου ή υπάρχουν ευρήματα ελέγχου.

Η ανάκληση επαναφέρει το δικαιούχο στη θέση που βρισκόταν πριν υποβάλει το εν λόγω αίτημα.

Διοικητικοί έλεγχοι αιτήσεων πληρωμής

1. Αρμόδιος Φορέας για τη διενέργεια των ελέγχων πληρωμών είναι ο ΟΠΕΚΕΠΕ.
2. Για τις ανάγκες του διοικητικού ελέγχου, οι ΟΕ&Π καταχωρίζουν ηλεκτρονικά, μέσω του ΠΣ, για κάθε δικαιούχο του Μέτρου με τον οποίο έχουν σύμβαση, τυχόν ευρήματα ως προς τη συμμόρφωσή του με την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία για τη βιολογική παραγωγή, για κάθε ενταγμένο στο Μέτρο αγροτεμάχιο ή/και βοσκότοπο ή/και εκτροφή της εκμετάλλευσής του.
3. Ο διοικητικός έλεγχος διενεργείται στο σύνολο των αιτήσεων πληρωμής, διεξάγεται μηχανογραφικά και περιλαμβάνει διοικητικούς ελέγχους ως προς τα προσκομιζόμενα παραστατικά (π.χ. πρόσθετες δαπάνες, κόστος συναλλαγής, κλπ), διασταυρωτικούς ελέγχους με άλλες βάσεις δεδομένων (πχ. ΟΣ, ΚΒΔ, κ.α.), καθώς και δειγματοληπτικούς ελέγχους επί των δεδομένων που καταχωρούνται από τους ΟΕ&Π στο ΠΣ της παραγράφου 2, μεταξύ των αιτούμενων στοιχείων και των αποτελεσμάτων των ελέγχων, με στόχο ότι:
 - α) πληρούνται τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τηρούνται η γραμμή βάσης, οι δεσμεύσεις και άλλες υποχρεώσεις για το Μέτρο,
 - β) δεν υπάρχει διπλή χρηματοδότηση μέσω άλλων καθεστώτων της Ένωσης,
 - γ) η αίτηση ενίσχυσης ή η αίτηση πληρωμής είναι πλήρης και υποβάλλεται εντός της σχετικής καθορισμένης προθεσμίας και, κατά περίπτωση, ότι τα δικαιολογητικά έγγραφα έχουν υποβληθεί και αποδεικνύουν την επιλεξιμότητα,
 - δ) υπάρχει συμμόρφωση με τις μακροχρόνιες δεσμεύσεις, κατά περίπτωση.

Επιτόπιοι έλεγχοι πληρωμής

1. Φορέας διεξαγωγής των επιτόπιων ελέγχων είναι ο ΟΠΕΚΕΠΕ.
2. Σκοπός των ελέγχων είναι η μέτρηση των εκτάσεων/αριθμού ζώων και η επαλήθευση των κριτηρίων επιλεξιμότητας, των δεσμεύσεων και άλλων υποχρεώσεων που συνδέονται με την έκταση που έχει δηλωθεί από τον δικαιούχο στο πλαίσιο του εν λόγω Μέτρου (Άρθρο 37 του Καν. (ΕΕ) 809/2014).

3. Η επιλεξιμότητα των αγροτεμαχίων επαληθεύεται με κάθε πρόσφορο μέσο. Η εν λόγω επαλήθευση περιλαμβάνει επίσης επαλήθευση της καλλιέργειας, κατά περίπτωση. Για τον σκοπό αυτό, ζητούνται, εάν χρειάζεται, συμπληρωματικά αποδεικτικά στοιχεία (Άρθρο 39 του Καν. (ΕΕ) 809/2014).
4. Οι επιτόπιοι έλεγχοι καλύπτουν τουλάχιστον ποσοστό 5% του συνόλου των δικαιούχων του Μέτρου που δεν έχουν απορριφθεί. Δικαιούχοι που έχουν κριθεί μη επιλέξιμοι από τον διοικητικό έλεγχο δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του δείγματος. Ωστόσο, εφόσον από τους ελέγχους αποκαλύπτονται σημαντικές παρατυπίες και περιπτώσεις μη συμμόρφωσης, το δείγμα ελέγχου αυξάνεται κατάλληλα.
5. Οι επιτόπιοι έλεγχοι δύναται να πραγματοποιούνται ταυτόχρονα με τους επιτόπιους ελέγχους της πολλαπλής συμμόρφωσης.
6. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ τηρεί αρχείο με τη μεθοδολογία επιλογής δείγματος, τους λόγους επιλογής κάθε δικαιούχου για επιτόπιο έλεγχο και οι ελεγκτές ενημερώνονται σχετικά με το κριτήριο επιλογής, πριν τη διενέργειά του. Η διενέργεια των επιτόπιων ελέγχων δύναται να γνωστοποιηθεί στους υπό έλεγχο δικαιούχους, με την προϋπόθεση ότι δεν τίθεται σε κίνδυνο ο σκοπός ή η αποτελεσματικότητα του ελέγχου. Κάθε προαναγγελία περιορίζεται αυστηρά στο απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα και δεν υπερβαίνει τις 14 ημέρες. Ωστόσο, για επιτόπιους ελέγχους που αφορούν σε αιτήσεις πληρωμής στο πλαίσιο μέτρων στήριξης που σχετίζονται με ζώα, η προαναγγελία δεν υπερβαίνει τις 48 ώρες, εξαιρουμένων δεόντως δικαιολογημένων περιπτώσεων.
7. Οι επιτόπιοι έλεγχοι διενεργούνται από ελεγκτές διαφορετικούς αυτών που διενεργούν τους διοικητικούς ελέγχους.
8. Σε περίπτωση που η γραμμή βάσης, ορισμένα κριτήρια επιλεξιμότητας, ή ορισμένες δεσμεύσεις μπορούν να ελεγχθούν μόνο κατά τη διάρκεια συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος, για τους επιτόπιους ελέγχους ενδέχεται να απαιτούνται πρόσθετες επισκέψεις. Όμως ο αριθμός και η διάρκεια των επισκέψεων αυτών σε ένα δικαιούχο περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο. Κατά περίπτωση αυτού του είδους οι έλεγχοι μπορούν να πραγματοποιούνται και μέσω τηλεπισκόπησης.

9. Για κάθε επιτόπιο έλεγχο που διενεργείται συντάσσεται έκθεση ελέγχου, κατά τις απαιτήσεις των άρθρων 41 και 43 του Καν. (ΕΕ) 809/2014, η οποία καθιστά δυνατή την επισκόπηση των λεπτομερειών των ελέγχων που διενεργούνται και την εξαγωγή συμπερασμάτων όσον αφορά στη συμμόρφωση με τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τη γραμμή βάσης, τις δεσμεύσεις και άλλες υποχρεώσεις.
10. Σε περίπτωση που κατά τον επιτόπιο διαπιστωθεί μη συμμόρφωση ή ύπαρξη παρατυπιών, ο δικαιούχος λαμβάνει αντίγραφο της έκθεσης ελέγχου ή απόσπασμα του μέρους της έκθεσης ελέγχου που τον αφορά. Η εν λόγω έκθεση δύναται να αποσταλεί και μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Σε περίπτωση διαφωνίας με τα αποτελέσματα του ελέγχου, ο ελεγχόμενος διατηρεί το δικαίωμα υποβολής προσφυγής εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών στην υπηρεσία του ΟΠΕΚΕΠΕ που διενήργησε τον έλεγχο, η οποία συγκροτεί τριμελή επιτροπή για την εκδίκασή της, το αποτέλεσμα της οποίας είναι οριστικό και καταχωρείται στο ΠΣ. Η μη υπογραφή του παραγωγού ή η άρνηση λήψης αντιγράφου, καταγράφεται από τους ελεγκτές στο πρακτικό, δεν επηρεάζει το αποτέλεσμα του ελέγχου, ούτε μεταβάλλει την προθεσμία προσφυγής. Στην επιτροπή δεν συμμετέχουν οι υπάλληλοι που διενήργησαν τον έλεγχο.
11. Κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 41 του Καν. (ΕΕ) 809/2014, εάν ο επιτόπιος έλεγχος διενεργείται με τηλεπισκόπηση σύμφωνα με το άρθρο 40 του Καν. (ΕΕ) 809/2014, δεν απαιτείται από το δικαιούχο να υπογράψει την έκθεση ελέγχου, εάν δεν αποκαλυφθεί περίπτωση μη συμμόρφωσης κατά τον έλεγχο. Εάν κατόπιν των ελέγχων αυτών, αποκαλυφθεί περίπτωση μη συμμόρφωσης, ο δικαιούχος ενημερώνεται και έχει τη δυνατότητα υποβολής αίτησης προσφυγής εφόσον το επιθυμεί.

Εντούτοις, ο ΟΠΕΚΕΠΕ διενεργεί φυσικούς ελέγχους των αγροτεμαχίων στην περίπτωση που τα αποτελέσματα της φωτοερμηνείας ορθοφωτογραφιών (δορυφορικών ή εναέριων) δεν επιτρέπουν την εξαγωγή ικανοποιητικών, για την αρμόδια αρχή, οριστικών συμπερασμάτων ως προς την επιλεξιμότητα ή το ορθό μέγεθος της έκτασης, που αποτελεί αντικείμενο διοικητικών ή επιτόπιων ελέγχων.

12. Σε κάθε περίπτωση, αν κατά τον επιτόπιο έλεγχο προκύψουν ευρήματα, τα οποία αφορούν τη μη τήρηση της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας για τη βιολογική παραγωγή, ο ΟΠΕΚΕΠΕ ενημερώνει τον ΕΦΔ.

Μειώσεις - Κυρώσεις

Για την επιβολή μειώσεων και κυρώσεων που προβλέπονται στα σχετικά άρθρα του Καν. (ΕΕ) 640/2014, διενεργούνται μηχανογραφικοί διασταυρωτικοί, διοικητικοί και επιτόπιοι έλεγχοι, με σκοπό την επαλήθευση της τήρησης της γραμμής βάσης, των όρων επιλεξιμότητας, των δεσμεύσεων, και άλλων υποχρεώσεων των δικαιούχων.

A. Εξαιρέσεις από τις διοικητικές κυρώσεις

1. Δεν επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις:

α) όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε ανωτέρα βία ή φυσικά περιστατικά

β) όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε προφανή σφάλματα,

γ) όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε σφάλμα της αρμόδιας αρχής ή άλλης αρχής και εφόσον το σφάλμα δεν μπορούσε να εντοπιστεί εύλογα από το πρόσωπο το οποίο αφορά η διοικητική κύρωση,

δ) όταν το συγκεκριμένο πρόσωπο μπορεί να πείσει την αρμόδια αρχή ότι δεν ευθύνεται για τη μη συμμόρφωση προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας, ή εάν η αρμόδια αρχή πεισθεί άλλως ότι δεν ευθύνεται το συγκεκριμένο πρόσωπο.

2. Οι διοικητικές κυρώσεις δεν επιβάλλονται για εκείνα τα στοιχεία της αίτησης πληρωμής ως προς τα οποία ο δικαιούχος ενημερώνει εγγράφως την αρμόδια αρχή ότι η αίτηση πληρωμής είναι ανακριβής ή κατέστη ανακριβής μετά την υποβολή της, υπό τον όρο ότι η αρμόδια αρχή δεν έχει γνωστοποιήσει στον δικαιούχο την πρόθεσή της να διενεργήσει επιτόπιο έλεγχο και δεν τον έχει ήδη ενημερώσει σχετικά με τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης όσον αφορά την αίτηση πληρωμής.

3. Η αναφερόμενη στο στοιχείο 2 ενημέρωση από τον δικαιούχο, έχει ως αποτέλεσμα την προσαρμογή της αίτησης πληρωμής στην πραγματική κατάσταση.

B. Παράλειψη δήλωσης του συνόλου των εκτάσεων της εκμετάλλευσης πέραν του Μέτρου

Εάν για ένα δεδομένο έτος ο δικαιούχος δεν δηλώσει όλα τα αγροτεμάχια του και η διαφορά μεταξύ της συνολικής έκτασης που δηλώνεται στην αίτηση πληρωμής αφενός, και αφετέρου της έκτασης που προκύπτει εάν στην έκταση αυτή προστεθεί η συνολική έκταση των αδήλων αγροτεμαχίων υπερβαίνει το 3 %, το συνολικό ποσό της πληρωμής των μέτρων στήριξης βάσει

της έκτασης που οφείλεται στον εν λόγω δικαιούχο για το συγκεκριμένο έτος μειώνεται έως και κατά 3 %, ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράλειψης, ως εξής :

1. 1%, εάν η διαφορά δεν υπερβαίνει το 20%,
2. 2% εάν η διαφορά υπερβαίνει το 20% αλλά δεν υπερβαίνει το 50%,
3. 3%, εάν η διαφορά υπερβαίνει το 50%.

Γ. Εκπρόθεσμη υποβολή της αίτησης πληρωμής /παραστατικών συμμόρφωσης - συμβούλου

Εκτός περιπτώσεων ανωτέρας βίας, όπως αναφέρονται στο άρθρο 20, ισχύουν τα εξής:

- α) υποβολή αίτησης πληρωμής, ή παραστατικών συμμόρφωσης, ή παραστατικά για το σύμβουλο, ή πτυχίου δικαιούχου μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής, οδηγεί σε μείωση του ποσού που ο δικαιούχος θα είχε δικαίωμα να λάβει κατά 1% ανά εργάσιμη ημέρα, εάν η αίτηση είχε υποβληθεί εμπρόθεσμα,
- β) καθυστέρηση υποβολής της αίτησης πληρωμής μεγαλύτερης των εικοσιπέντε (25) ημερολογιακών ημερών, αυτή θεωρείται μη αποδεκτή και δεν καταβάλλεται καμία ενίσχυση στο δικαιούχο,
- γ) καθυστέρηση υποβολής των παραστατικών συμμόρφωσης με καθυστέρηση μεγαλύτερη των (25) ημερολογιακών ημερών, αυτά δεν λαμβάνονται υπ' όψη στη χορήγηση ενίσχυσης,
- δ) καθυστέρηση υποβολής των παραστατικών για το σύμβουλο ή του πτυχίου του δικαιούχου μεγαλύτερης των εικοσιπέντε (25) ημερολογιακών ημερών, αυτή θεωρείται μη αποδεκτή και δεν καταβάλλεται καμία ενίσχυση στο δικαιούχο.

Δ. Μη τήρηση των υποχρεώσεων της πολλαπλής συμμόρφωσης

Σε περίπτωση μη τήρησης των υποχρεώσεων της πολλαπλής συμμόρφωσης επί των ενισχύσεων των μέτρων αγροτικής ανάπτυξης, οι μειώσεις και κυρώσεις που επιβάλλονται επί των ενισχύσεων αυτών ορίζονται με σχετική εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ σε εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΕ) 1306/2013, 640/2014 και 809/2014 και της υπ' αριθ. 1791/74062/02.07.2015 ΥΑ (ΦΕΚ Β' 1468/14.07.2015).

Ε. Μειώσεις - κυρώσεις της ενίσχυσης της δράσης βάσει της έκτασης

Οι μειώσεις και αποκλεισμοί της περίπτωσης αυτής, ορίζονται στο Τμήμα ΙΙ του κεφαλαίου ΙV του κατ' εξουσιοδότηση Καν. (ΕΕ) αριθ. 640/2014. Εάν η ίδια έκταση χρησιμεύει ως βάση για αίτηση

πληρωμής στο πλαίσιο περισσότερων του ενός καθεστώτων στρεμματικής ενίσχυσης ή μέτρων στήριξης βάσει της έκτασης, η έκταση αυτή λαμβάνεται υπόψη χωριστά για καθένα από τα εν λόγω καθεστώτα ενίσχυσης ή μέτρα στήριξης.

Ε. Ι) Βάση υπολογισμού σε σχέση με τις στρεμματικές ενισχύσεις

1. Μία καλλιεργητική ομάδα αποτελούν οι εκτάσεις που δηλώνονται στο πλαίσιο του Μέτρου, για τις οποίες ισχύει το ίδιο ποσό ενίσχυσης.
2. Εάν η έκταση που δηλώνεται από το δικαιούχο στο πλαίσιο του Μέτρου υπερβαίνει την έκταση με την οποία έχει ενταχθεί, για τον υπολογισμό της ενίσχυσης χρησιμοποιείται η έκταση με την οποία έχει ενταχθεί.
3. Εάν η προσδιορισθείσα έκταση μιας καλλιεργητικής ομάδας είναι μεγαλύτερη από τη δηλωθείσα με την αίτηση πληρωμής, για τον υπολογισμό της ενίσχυσης χρησιμοποιείται η δηλωθείσα έκταση.
4. Με την επιφύλαξη των διοικητικών κυρώσεων σύμφωνα με τις παραγράφους Β, Γ και Δ, εάν η δηλωθείσα έκταση υπερβαίνει την προσδιορισθείσα έκταση για μια καλλιεργητική ομάδα, η ενίσχυση υπολογίζεται με βάση την προσδιορισθείσα έκταση για την εν λόγω καλλιεργητική ομάδα.
5. Ωστόσο, εάν η διαφορά μεταξύ της συνολικής προσδιορισθείσας έκτασης και της συνολικής έκτασης που δηλώνεται για ενίσχυση είναι ίση με 0,1 εκτάριο ή μικρότερη, η προσδιορισθείσα έκταση θεωρείται ίση με τη δηλωθείσα έκταση. Το παραπάνω δεν εφαρμόζεται όταν η διαφορά υπερβαίνει το 20% της συνολικής έκτασης που έχει δηλωθεί για ενισχύσεις.
6. Σε περίπτωση εκτάσεων βοσκοτόπων σε παραγωγή, εάν διαπιστωθεί ότι η πυκνότητα βόσκησης είναι μικρότερη από 0,7 ΜΖΚ/ha, ως επιλέξιμη έκταση βοσκοτόπου λογίζεται αυτή που προκύπτει μετά από αναγωγή του ελάχιστου συνολικού αριθμού ΜΖΚ που υπολογίζονται βάσει των δηλωθέντων διοικητικά και επιτόπια ελεγχθέντων επιλέξιμων ζώων, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

<u>ΕΙΔΟΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΖΩΩΝ</u>	<u>ΜΖΚ/ζώο</u>
--	----------------

Αιγοπρόβατα (ανεξαρτήτως ηλικίας και φύλου)	0,15
---	------

Αρσενικά και θηλυκά βοοειδή ηλικίας κάτω των 6 μηνών	0,20
Αρσενικά και θηλυκά βοοειδή ηλικίας από 6 έως 24 μηνών	0,60
Αρσενικά και θηλυκά βοοειδή ηλικίας άνω των 24 μηνών	1,00

(πηλίκιο του ελάχιστου συνολικού αριθμού ΜΖΚ δια της ελάχιστης απαιτούμενης πυκνότητας των 0,7 ΜΖΚ/ha).

Ε. ΙΙ) Μειώσεις - Κυρώσεις σε περιπτώσεις δήλωσης έκτασης μεγαλύτερης από την πραγματική

1. Οι κυρώσεις εφαρμόζονται ανά καλλιεργητική ομάδα.
2. Στην περίπτωση που η έκταση ανά καλλιεργητική ομάδα, την οποία έχει αιτηθεί για πληρωμή στο πλαίσιο συγκεκριμένης δράσης, υπερβαίνει την έκταση που προσδιορίζεται, το ποσοστό της απόκλισης μεταξύ δηλωθείσας αιτηθείσας και προσδιορισθείσας έκτασης υπολογίζεται από τον τύπο: $100 \times (\text{αιτηθείσα} - \text{προσδιορισθείσα}) / \text{προσδιορισθείσα}$ και οι μειώσεις υπολογίζονται ως εξής:
 - α) Εάν η διαφορά δεν υπερβαίνει το 3% της προσδιορισθείσας έκτασης ή τα δύο (2) εκτάρια, η ενίσχυση υπολογίζεται βάσει της προσδιορισθείσας έκτασης.
 - β) Εάν η διαφορά υπερβαίνει το 3% της προσδιορισθείσας έκτασης ή τα δύο (2) εκτάρια, αλλά δεν υπερβαίνει το 20% της προσδιορισθείσας έκτασης, η ενίσχυση υπολογίζεται με βάση την προσδιορισθείσα έκταση, μειωμένη κατά το διπλάσιο της διαπιστωθείσας διαφοράς.
 - γ) Εάν η διαφορά υπερβαίνει το 20% της προσδιορισθείσας έκτασης, δε χορηγείται καμιά ενίσχυση βάσει της έκτασης για την εν λόγω καλλιεργητική ομάδα.
 - δ) Εάν η διαφορά υπερβαίνει το 50% της προσδιορισθείσας έκτασης δε χορηγείται καμιά ενίσχυση βάσει της έκτασης για την εν λόγω καλλιεργητική ομάδα, και επιπροσθέτως, ο δικαιούχος υπόκειται σε πρόσθετη κύρωση ισόποση με την ενίσχυση που αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ δηλωθείσας έκτασης και προσδιορισθείσας έκτασης.
3. Το ποσό που προκύπτει από την κύρωση της παραγράφου Ε.ΙΙ.2.δ) συμψηφίζεται με τις πληρωμές τις οποίες δικαιούται ο εν λόγω δικαιούχος, βάσει αιτήσεων που θα καταθέσει, κατά τη διάρκεια των τριών ετών εφαρμογής που έπονται του έτους εφαρμογής της διαπίστωσης.

4. Εάν το ποσό που υπολογίζεται σύμφωνα με την παράγραφο Ε.ΙΙ.2.δ), δεν μπορεί να αποτελέσει εξ ολοκλήρου αντικείμενο συμψηφισμού κατά τη διάρκεια των τριών ημερολογιακών ετών που έπονται του ημερολογιακού έτους της διαπίστωσης, το υπόλοιπο διαγράφεται.

ΣΤ. Μειώσεις - Κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τη γραμμή βάσης, τις δεσμεύσεις ή άλλες υποχρεώσεις

α) Η στήριξη που ζητείται, απορρίπτεται και ανακτάται εξ ολοκλήρου, όταν τα κριτήρια επιλεξιμότητας δεν πληρούνται και ο δικαιούχος επιστρέφει τις μέχρι τότε καταβληθείσες ενισχύσεις προσαυξημένες με τους νόμιμους τόκους.

β) Η στήριξη που ζητείται δεν καταβάλλεται ή πρέπει να ανακτάται εν όλω ή εν μέρει, εφόσον δεν πληρούνται οι ακόλουθες δεσμεύσεις:

αα. Σε περίπτωση που ο δικαιούχος διακόψει τη σύμβασή του με έναν ΟΕ&Π, εκτός από τις περιπτώσεις μεταγραφής, θεωρείται μονομερής διακοπή και αποβάλλεται από τη δράση.

ββ. Στην περίπτωση αποβολής του δικαιούχου από το σύστημα ελέγχου της βιολογικής γεωργίας λόγω μη τήρησης των απαιτήσεων της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας για τη βιολογική γεωργία, αποβάλλεται από τη δράση και επιστρέφει τις μέχρι τότε καταβληθείσες ενισχύσεις προσαυξημένες με τους νόμιμους τόκους.

γγ. Σε περίπτωση που για ένα δικαιούχο διαπιστώνεται μη τήρηση των απαιτήσεων της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας για τη βιολογική γεωργία, λόγω μη συμμόρφωσης, το τμήμα της εκμετάλλευσης (αγροτεμάχιο-βοσκότοπος-εκτροφή) του δικαιούχου που αφορά στη μη συμμόρφωση, δεν δικαιούται ενίσχυση για το εξεταζόμενο έτος εφαρμογής της δράσης. Σε περίπτωση επανάληψης της μη συμμόρφωσης εντός της περιόδου δέσμευσης, ο δικαιούχος αποβάλλεται από τη δράση και επιστρέφει τις μέχρι τότε καταβληθείσες ενισχύσεις προσαυξημένες με τους νόμιμους τόκους.

δδ. Εφόσον δεν τηρείται ή δεν είναι πλήρης ο προβλεπόμενος φάκελος από τον δικαιούχο, η ενίσχυση μειώνεται κατά 2% για κάθε έτος διαπίστωσης της παράβασης.

εε. Σε περίπτωση μη τήρησης της γραμμής βάσης, ο δικαιούχος δε δικαιούται ενίσχυση για το εξεταζόμενο έτος. Σε περίπτωση επανάληψης της μη τήρησης εντός της περιόδου δέσμευσης, ο δικαιούχος αποβάλλεται οριστικά από τη δράση και επιστρέφει τις μέχρι τότε καταβληθείσες ενισχύσεις προσαυξημένες με τους νόμιμους τόκους.

γ) Μη υποβολή ΕΑΕ – αίτησης πληρωμής

Ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει κάθε χρόνο ΕΑΕ – αίτηση πληρωμής, με αναφορά στον κωδικό παράλληλης δράσης που εφαρμόζει ανά αγροτεμάχιο. Μη τήρηση της ανωτέρω υποχρέωσης ή εκπρόθεσμη υποβολή της αίτησης πέρα των εικοσιπέντε (25) ημερών από την καταληκτική ημερομηνία, επιφέρει αποκλεισμό από την ενίσχυση για το συγκεκριμένο έτος εφαρμογής. Επανάληψη της παράβασης συνεπάγεται μονομερής διακοπή των υποχρεώσεων που απορρέουν από την απόφαση έγκρισης και επιβολή των σχετικών κυρώσεων.

δ) Μη συνεργασία κατά τη διάρκεια των ελέγχων

αα. Σε περίπτωση μη προσέλευσης στον επιτόπιο έλεγχο μετά από ειδοποίηση, άρνησης ελέγχου, μη συγκέντρωσης ή συγκράτησης των ζώων, απειλής ή χρήσης βίας κατά των ελεγκτών, μη επίδειξης μητρώων ή αρχείων και παραστατικών ή εγγράφων της εκμετάλλευσης, παρεμπόδισης ή μη διευκόλυνσης της μετάβασης και επιθεώρησης στο σύνολο των αγροτεμαχίων, των σταβλικών εγκαταστάσεων και των βοηθητικών χώρων της εκμετάλλευσης, ο παραγωγός αποκλείεται από το σύνολο των ενισχύσεων που θα ελάμβανε για το έτος κατά το οποίο διεξάγεται ο έλεγχος.

ββ. Σε περίπτωση που ο δικαιούχος αρνείται τον έλεγχο ή δεν διευκολύνει ή παρεμποδίζει με οποιοδήποτε τρόπο ή δε συνεργάζεται με εθνικά και κοινοτικά εξουσιοδοτημένα ελεγκτικά όργανα κατά τη διεξαγωγή των ελέγχων, η εκμετάλλευσή του θεωρείται ως μη ευρεθείσα και δεν χορηγείται καμία ενίσχυση. Σε περίπτωση επανάληψης της παράβασης σε επόμενο έλεγχο, ο δικαιούχος υποχρεούται να επιστρέψει ως αχρεωστήτως καταβληθέντα τα ποσά που του έχουν καταβληθεί τα προηγούμενα έτη, προσυζητημένα με τους νόμιμους τόκους και αποβάλλεται.

ε) Διακοπή των δεσμεύσεων που απορρέουν από την Απόφαση Ένταξης Πράξεων

Σε περίπτωση που ο δικαιούχος διακόψει μονομερώς την εφαρμογή της δράσης πριν την ολοκλήρωση των δεσμεύσεών του, χωρίς να συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας ή εξαιρετικές περιστάσεις, αποβάλλεται από τη δράση και επιβάλλονται κυρώσεις ως ακολούθως:

αα. Εφόσον η διακοπή έγινε το πρώτο έτος, δεν χορηγείται καμία ενίσχυση ή εφόσον έχει χορηγηθεί ενίσχυση, αυτή επιστρέφεται ως αχρεωστήτως καταβληθείσα.

ββ. Εφόσον η διακοπή έγινε κατά τη διάρκεια του 2ου ή 3ου έτους, δεν χορηγείται καμία ενίσχυση για το έτος της διακοπής ή εφόσον έχει χορηγηθεί ενίσχυση, το ποσό επιστρέφεται ως αχρεωστήτως καταβληθέν, προσυζητημένο με τους νόμιμους τόκους.

Επιπλέον επιβάλλεται χρηματική ποινή που ισούται με το 50% της συνολικής ενίσχυσης που χορηγήθηκε τα προηγούμενα έτη.

γγ. Εφόσον η διακοπή έγινε κατά τη διάρκεια του 4ου ή 5ου έτους δεν χορηγείται καμία ενίσχυση για το έτος της διακοπής ή εφόσον έχει χορηγηθεί, το ποσό επιστρέφεται ως αχρεωστήτως καταβληθέν, προσαυξημένο με τους νόμιμους τόκους. Επιβάλλεται επιπλέον χρηματική ποινή που ισούται με το 25% της συνολικής ενίσχυσης που χορηγήθηκε τα προηγούμενα έτη.

στ) Μη τήρηση της δέσμευσης σταθερού μεγέθους έκτασης. Εάν για ένα δεδομένο έτος ο δικαιούχος δε αιτηθεί για πληρωμή για το σύνολο της ενταγμένης έκτασης και η διαφορά μεταξύ της συνολικής έκτασης, ανεξαρτήτως καλλιεργητικής ομάδας, που δηλώνεται στην αίτηση πληρωμής αφενός, και αφετέρου της ενταγμένης έκτασης, υπερβαίνει το 5%, το συνολικό ποσό της πληρωμής ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράλειψης, και την έκτασή της μειώνεται ως εξής:

- αα. 5%, εάν η διαφορά δεν υπερβαίνει το 20% λόγω μικρής σοβαρότητας και μικρής έκτασης της μη συμμόρφωσης.
- ββ. 10% εάν η διαφορά υπερβαίνει το 20% αλλά δεν υπερβαίνει το 50%, λόγω μεσαίας σοβαρότητας και μεσαίας έκτασης της μη συμμόρφωσης.
- γγ. 25%, εάν η διαφορά υπερβαίνει το 50%, λόγω μεγάλης σοβαρότητας και μεγάλης έκτασης της μη συμμόρφωσης.

ζ) Στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι ο δικαιούχος δηλώνει ψευδή στοιχεία προκειμένου να λάβει ενίσχυση ή δεν δηλώνει τα απαραίτητα στοιχεία λόγω αμελείας, η στήριξη δεν καταβάλλεται ή ανακτάται εξ ολοκλήρου. Επιπλέον, ο δικαιούχος αποκλείεται από τη δράση, για το ημερολογιακό έτος της διαπίστωσης καθώς και για το επόμενο.

Ζ. Σειρά των μειώσεων, απορριπτικών αποφάσεων, ανακτήσεων και κυρώσεων που επιβάλλονται

Η σειρά επιβολής των μειώσεων, απορριπτικών αποφάσεων, ανακτήσεων και κυρώσεων ορίζεται ως εξής:

1. Οι μειώσεις και οι κυρώσεις που προβλέπονται στην ενότητα Ε (εκτός της παραγράφου Ε.ΙΙ.2.δ), επιβάλλονται σε όλες τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης.

2. Το ποσό που προκύπτει από την εφαρμογή της παραγράφου Ζ.1, χρησιμεύει ως βάση για τον υπολογισμό τυχόν μειώσεων που επιβάλλονται σύμφωνα με την ενότητα ΣΤ.
3. Το ποσό που προκύπτει από την εφαρμογή της παραγράφου Ζ.2, χρησιμεύει ως βάση για τον υπολογισμό τυχόν μειώσεων που επιβάλλονται σε περιπτώσεις εκπρόθεσμης υποβολής, σύμφωνα με την ενότητα Γ.
4. Το ποσό ενίσχυσης που προκύπτει από την εφαρμογή της παραγράφου Ζ.3, χρησιμεύει ως βάση για τον υπολογισμό τυχόν μειώσεων που επιβάλλονται σύμφωνα με την ενότητα Β.
5. Το ποσό ενίσχυσης που προκύπτει από την εφαρμογή της παραγράφου Ζ.4, χρησιμεύει ως βάση για τον υπολογισμό τυχόν μειώσεων που επιβάλλονται σύμφωνα με την ενότητα Δ.
6. Το ποσό ενίσχυσης που προκύπτει από την εφαρμογή της παραγράφου Ζ.5, χρησιμεύει ως βάση για τον υπολογισμό τυχόν μειώσεων που επιβάλλονται σύμφωνα με την ενότητα Ε., παράγραφος Ε.ΙΙ.2.δ..

Διαδικασία καταβολής της ενίσχυσης

1. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ πραγματοποιεί την έγκριση (αναγνώριση και εκκαθάριση) της δαπάνης δια των οργανικών μονάδων επιπέδου Περιφερειακών Διευθύνσεων. Ειδικότερα για την αναγνώριση και εκκαθάριση της δαπάνης οι ελεγκτές διενεργούν έλεγχο διασταύρωσης των επιμέρους στοιχείων υπολογισμού της πληρωμής, με βάση τα διαθέσιμα ατομικά στοιχεία των δικαιούχων στο ΠΣ που υποστηρίζει την εφαρμογή του Μέτρου 11.
2. Μετά την ολοκλήρωση των διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων, διενεργείται αξιολόγηση του συνόλου των αιτήσεων πληρωμής που οδηγεί στον ορισμό του τελικού ποσού πληρωμής. Οι πληρωμές καταβάλλονται σε δύο το πολύ δόσεις.
3. Μετά την ολοκλήρωση των διοικητικών ελέγχων μπορεί να καταβληθεί προκαταβολή της ενίσχυσης που αφορά σε απώλεια εισοδήματος, πριν την 1^η Δεκεμβρίου αλλά όχι πριν τη 16^η Οκτωβρίου εκάστου έτους σύμφωνα με το άρθρο 75 του Καν(ΕΕ) 1306/2013.

4. Οι πληρωμές διενεργούνται, ανά Περιφέρεια Στήριξης, Προτεραιότητα και Περιοχή Εστίασης μετά τη δημιουργία φακέλου μέσω του ΟΠΣΑΑ.
5. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ ενημερώνει τον ΕΦΔ για το συνολικό ποσό που δύναται να καταβληθεί στους δικαιούχους, προκειμένου ο τελευταίος να μεριμνήσει για την έκδοση απόφαση έγκρισης διάθεσης πίστωσης, στην οποία αναγράφεται το συνολικό ποσό που δύναται να καταβληθεί στους δικαιούχους, η Συλλογική Απόφαση (Σ.Α.Ε.), ο ενάρθρος Κ.Α.Ε. και ο τίτλος του έργου του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων από το οποίο θα πραγματοποιηθεί η διάθεση της πίστωσης. Την απόφαση αυτή ο ΕΦΔ τη διαβιβάζει στη Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και την καταχωρίζει στο ΟΠΣΑΑ.
6. Η Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών, σε συνέχεια της απόφασης έγκρισης διάθεσης πίστωσης, εκδίδει εντολή κατανομής πίστωσης με την οποία μεταφέρονται οι πιστώσεις στον Ειδικό Λογαριασμό Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (ΕΛΕΓΕΠ). Την εντολή αυτή διαβιβάζει στην Τράπεζα της Ελλάδος, την αναρτά στο Πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και την καταχωρίζει στο ΟΠΣΑΑ.
7. Με ευθύνη του ΟΠΕΚΕΠΕ, ενημερώνεται το ΟΠΣΑΑ από το ΠΣ μέσω κατάλληλης διεπαφής για τις αιτήσεις πληρωμής, τους διοικητικούς ελέγχους και τα στοιχεία πληρωμών και συντάσσονται πίνακες αποτελεσμάτων διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων, στους οποίους:
 - α) Για τις πράξεις των οποίων ανακαλείται η ένταξη αποτυπώνονται η αιτούμενη έκταση, το ποσό ένταξης και οι λόγοι ανάκλησης.
 - β) Για τις πράξεις για τις οποίες καταβλήθηκε η ενίσχυση αποτυπώνονται:
 - αα) η αιτούμενη έκταση,
 - ββ) η προσδιορισθείσα και η πληρωτέα έκταση (ανά καλλιεργητική ομάδα),
 - γγ) το ποσό ένταξης - πληρωμής προ κυρώσεων,
 - δδ) το ποσό κυρώσεων,
 - εε) το τελικό ποσό πληρωμής συμπεριλαμβανομένου του ποσού των κυρώσεων,
 - στστ) τυχόν συμψηφισμοί από αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά,

ζζ) ποινές πολλαπλής συμμόρφωσης και πολυετείς κυρώσεις.

Τα στοιχεία των περ. α' και β' αναρτώνται στο ΠΣ και η ανάρτησή τους ανακοινώνεται στην ιστοσελίδα του ΟΠΕΚΕΠΕ. Η ενημέρωση περιλαμβάνει τη δυνατότητα υποβολής προσφυγής (ενδικοφανούς προσφυγής) κατά την έννοια του άρθρου 25 του ν. 2690/1999 (Α' 45).

γ) Οι προσφυγές υποβάλλονται εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία που αναφέρεται στην ανακοίνωση στις Περιφερειακές Υπηρεσίες του ΟΠΕΚΕΠΕ μέσω του ΠΣ. Στην προσφυγή του ο δικαιούχος αναφέρει αναλυτικά τους λόγους και προσκομίζει οποιοδήποτε επιπλέον στοιχείο προκειμένου να αποδείξει τους ισχυρισμούς του.

δ) Οι προσφυγές των δικαιούχων εξετάζονται από τριμελή επιτροπή, που συγκροτείται με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Περιφερειακής Υπηρεσίας του ΟΠΕΚΕΠΕ.

ε) Σε περίπτωση καταγγελίας ή υπόνοιας για απάτη για την αξιολόγηση της αίτησης, πραγματοποιείται και συμπληρωματικός επιτόπιος έλεγχος.

στ) Η εξέταση των προσφυγών ολοκληρώνεται εντός διαστήματος που δεν υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής τους.

ζ) Η διαδικασία καταβολής ενίσχυσης δύναται να ολοκληρωθεί πριν την εξέταση των προσφυγών.

η) Μετά το τέλος της εξέτασης των προσφυγών το σύνολο των στοιχείων καταχωρίζονται στο ΠΣ και μεταφέρονται στο ΟΠΣΑΑ, με κατάλληλη υπηρεσία διαδικτύου που παρέχεται από το τελευταίο.

Ανωτέρα Βία - Εξαιρετικές περιστάσεις

1. Περιπτώσεις ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων που αφορούν το φυτικό ή ζωικό κεφάλαιο, εξετάζονται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ σύμφωνα με τα οριζόμενα σε Εγκύκλιο που εκδίδεται από την αρμόδια Διεύθυνση του ΟΠΕΚΕΠΕ για το σκοπό αυτό.
2. Εάν ο δικαιούχος δεν κατέστη δυνατόν να συμμορφωθεί με τα κριτήρια επιλεξιμότητας ή τις λοιπές υποχρεώσεις λόγω ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων, διατηρεί το δικαίωμά του να λάβει ενίσχυση για την έκταση που ήταν επιλέξιμη κατά τον χρόνο που προέκυψαν οι λόγοι ανωτέρας βίας ή οι εξαιρετικές περιστάσεις, εξαιρώντας το κόστος συναλλαγής (δαπάνες πιστοποίησης).
3. Στο πλαίσιο του Μέτρου 11 ως «ανωτέρα βία» και «εξαιρετικές περιστάσεις» δύνανται να αναγνωρισθούν ιδίως οι ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) θάνατος του δικαιούχου,
 - β) μακροχρόνια ανικανότητα του δικαιούχου προς εργασία,
 - γ) σοβαρή φυσική καταστροφή που προκαλεί σημαντική ζημιά στην εκμετάλλευση,
 - δ) καταστροφή, λόγω ατυχήματος, κτιρίων της εκμετάλλευσης που χρησιμοποιούνται για την εκτροφή ζώων,
 - ε) επιζωοτία ή νόσος των φυτών που πλήττει αντιστοίχως ένα μέρος ή το σύνολο των ζώων ή των καλλιεργειών του δικαιούχου,
 - στ) καθολική σφαγή των ζώων της εκμετάλλευσης λόγω νοσημάτων όπως βρουκέλλωση, φυματίωση, τρομώδης νόσος κ.λπ..
 Η εν λόγω καθολική σφαγή θεωρείται ανωτέρα βία εφόσον υφίσταται απαγόρευση επανασύστασης της εκτροφής από την αρμόδια κτηνιατρική αρχή, ή στην περίπτωση που η απαγόρευση επανασύστασης έχει αρθεί εντός του έτους ενίσχυσης,
 - ζ) υποχρεωτική σφαγή μεμονωμένων ζώων της εκμετάλλευσης λόγω νοσημάτων όπως βρουκέλλωση, φυματίωση, τρομώδης νόσος κ.λπ. εντός του έτους ενίσχυσης ή δύο έτη πριν την υποβολή της ΕΑΕ 2015, εφόσον υφίσταται απαγόρευση εισόδου ζώων στην εκτροφή.
 Τα σημεία ζ) και η) θεωρούνται ανωτέρα βία μόνο εφόσον τηρούνται οι όροι εφαρμογής των αντίστοιχων προγραμμάτων των εν λόγω νοσημάτων,
 - η) απαλλοτρίωση του συνόλου ή σημαντικού τμήματος της εκμετάλλευσης, εφόσον δεν ήταν προβλέψιμη κατά την ημέρα υποβολής της αίτησης,
 - θ) οποιαδήποτε άλλη περίπτωση που κατά την νομολογία των εθνικών δικαστηρίων ή του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων μπορεί να θεωρηθεί περίπτωση ανωτέρας βίας.
4. Οι περιπτώσεις ανωτέρας βίας και οι εξαιρετικές περιστάσεις κοινοποιούνται εγγράφως στην κατά τόπους Περιφερειακή Διεύθυνση του ΟΠΕΚΕΠΕ, μαζί με τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία που κρίνονται ικανοποιητικά από τον ως άνω φορέα, εντός δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από την ημέρα που ο δικαιούχος ή ο έλκων εξ αυτού δικαιώματα είναι σε θέση να το πράξει.

Ανάκτηση Αχρεωστήτως Καταβληθέντων Ποσών

Τυχόν αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά για μια συγκεκριμένη περίοδο δύναται, σε περίπτωση διαπίστωσης ύπαρξης άλλης αναγνωρισμένης και εκκαθαρισμένης απαίτησης του αιτούντα, να

συμφηφιστούν με την εν λόγω αναγνωρισμένη και εκκαθαρισμένη απαίτησή του και σε περιπτώσεις που τα ποσά δεν επαρκούν, ανακτώνται με τη διαδικασία που περιγράφεται στο εκάστοτε ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.

Η παρούσα να δημοσιοποιηθεί στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ, του ΠΑΑ και του ΟΠΕΚΕΠΕ.

Εισηγητής	Προϊστάμενος Τμήματος	Προϊστάμενος Διεύθυνσης	Ο Προϊσταμένος Γενικής Διεύθυνσης α.α.
Α. Κοροβέσης	Α. Περδικάρης	Ε. Μητρόπουλος	Ε. Μητρόπουλος

**Ο Γενικός Γραμματέας Αγροτικής Πολιτικής και
Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων**

Χαράλαμπος Κασίμης

Π Ι Ν Α Κ Α Σ Δ Ι Α Ν Ο Μ Η Σ

ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΠΡΟΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Υφυπουργού κ. Τελιγορίδου Ολυμπία
3. Γραφείο Υφυπουργού κ. Κόκκαλης Βασίλειος
4. Γραφείο Γενικού Γραμματέα
5. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Α.Π. και Δ.Κ.Π.
6. Γραφείο Προϊσταμένης Γενικής Δ/νσης Τροφίμων
7. Γραφείο Προϊσταμένου Γενικής Δ/νσης Οικονομικών Υπηρεσιών
8. Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Π.Α.Α. 2014-2020
9. Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Π.Α.Α. 2014-2020